

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

5.10.2026. - 9.10.2026.

ODJELJENJE ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 12.10.2026. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA **5.10.2026. - 9.10.2026.**

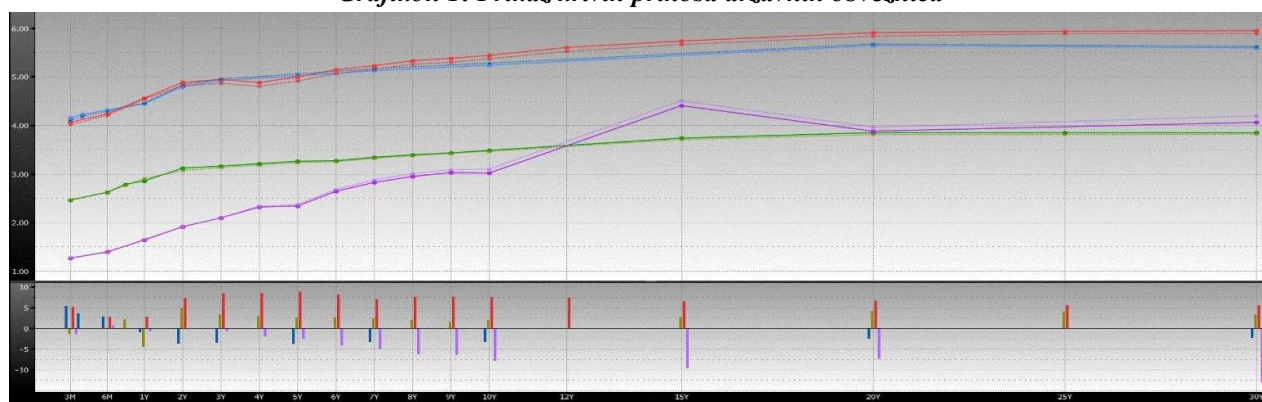
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	2.10.26	-	9.10.26		2.10.26	-	9.10.26		2.10.26	-	9.10.26		2.10.26	-	9.10.26	
2 godine	3,08	-	3,13	↗	4,82	-	4,79	↘	4,82	-	4,89	↗	1,92	-	1,92	→
5 godina	3,24	-	3,26	↗	5,05	-	5,02	↘	4,91	-	5,00	↗	2,37	-	2,36	↘
10 godina	3,46	-	3,48	↗	5,27	-	5,24	↘	5,37	-	5,44	↗	3,09	-	3,02	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke trezorske zapise

Dospijeće	Prinosi		
	2.10.26	-	9.10.26
3 mjeseca	2,484	-	2,488 ↗
6 mjeseci	2,619	-	2,621 ↗
1 godina	2,915	-	2,881 ↘

Grafikon 1: Prikaz krivih prinosa državnih obveznica

Grafikon prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 9.10.2026. godine (pune linije) i 2.10.2026. godine (isprekidane linije).

EUROZONA

Prinosi njemačkih državnih obveznica su tokom sedmice zabilježili povećanje duž cijele krive prinosa. Predsjednica EBC Lagarde je izjavila da ECB ima instrumente da stabilizira tržište, ako bude bilo potrebno. Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je izjavio da zbog rasta prinosa na državne obveznice i time povećanog kreditnog rizika, zlato i dalje ostaje vrlo privlačna investicija za centralne banke. Također je izjavio da ECB mora biti spremna za različite inflacijske scenarije kako situacija na Bliskom istoku ostaje dominantan faktor uticaja na cijene. Inflacijski rizici su povećani, dok su cijene plina izrazito ranjive zbog niskog stanja zaliha u Europi. Predsjednik Banque de France Moulin je izjavio da je situacija na francuskom tržištu obveznica komplikovana i ozbiljna, ali ne zahtijeva intervenciju ECB-a. Ponovio je da zadatak ECB-a nije da rješava probleme fiskalne politike zemalja članica EMU, već da vrati inflaciju na 2%. Smatra da geopolitički šok na Bliskom istoku i rast kamatnih stopa pogađa sve ekonomije i da još uvijek nema sekundarnih efekata na plate i cijene drugih proizvoda. Član Upravnog Vijeća ECB Rehn je potvrdio da se šok cijena energenata nije prelio na plate i da ECB nema unaprijed određen put kojim će se kretati kamatne stope. Smatra da ne treba koristiti alate ECB-a kako bi se pomoglo Francuskoj po pitanju javnog duga. Član Upravnog Vijeća ECB Sleijpen je izjavio da su inflacijska očekivanja prilično fiksirana i da ne primjećuje sekundarne efekte na plate i cijene drugih proizvoda.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

Član Upravnog Vijeća ECB Dolenc je izjavio da sadašnji nivo kamatnih stopa daje dovoljno fleksibilnosti da se odgovori na buduća kretanja koja će ovisiti o inflacijskim očekivanjima i povezanim rizicima. Smatra da monetarna politika ne može direktno uticati na energetske šokove, geopolitičke tenzije ili strukturalnu konkurentnost, ali može spriječiti da se šokovi cijena energenata prošire u ekonomiji i izazovu trajniju inflaciju.

Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je odmjerjen odgovor ECB-a prijeko potreban kako bi se inflacija stavila pod kontrolu. Smatra da se ekonomija pokazala otpornom na rast cijena energenata, ali da su inflacijski rizici povećani. Također je izjavio da se do sada nisu materijalizirali rizici po ekonomski rast i da su fiskalni stimulansi neefikasni ukoliko ne pomognu ljudima sa malim dohodcima. Smatra da vlade prilikom donošenja budžeta u narednim godinama treba da dobro vode računa o dugoročnim kamatnim stopama i njihovim efektima.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za Eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja Njemačka (M/M) AUG	0,5%	2,0%	-1,2%
2.	Industrijska proizvodnja Francuska (M/M) AUG	0,2%	-0,3%	-0,6%
3.	Industrijska proizvodnja Italija (M/M) AUG	0,0%	-1,3%	0,6%
4.	PMI uslužnog sektora eurozone SEP	53,0	53,0	51,6
5.	Kompozitni PMI eurozone SEP	53,1	53,1	52,0

SAD

Prinosi američkih državnih obveznica su tokom sedmice zabilježili smanjenje duž cijele krive prinosa.

Zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a je pokazao da su svi članovi glasali za odluku o povećanju kamatnih stopa za 25 baznih poena i da većina članova očekuje još jedno povećanje do kraja tekuće godine, ali ne i seriju povećanja kamatnih stopa. Fed je pojasnio da je nedavnu intervenciju radi podrške JPY provelo Ministarstvo finansija SAD posredstvom njujorškog Feda, koristeći sredstva Ministarstva finansija, a ne vlastite resurse Feda.

Guverner Feda Waller je izjavio da je potrebno dodatno povećati kamatne stope, a istovremeno dozvoliti fleksibilnost u pogledu vremena povećanja. To je dodatno pojačalo narativ o dugoročnom povećanju kamatnih stopa koji je negativno uticao na cijenu zlata. Član FOMC-a Musalem je nagovijestio da bi kamatne stope trebalo povećati u narednih šest do devet mjeseci kako bi se inflacija vratila na ciljani nivo centralne banke od 2%, ali nije podržao takav potez na sastanku o monetarnoj politici koji se održava ovog mjeseca. Predsjednica Feda u San Franciscu Daly, iskazala je zabrinutost da bi vještačka inteligencija, carine i povišene cijene energenata mogle duže vremena držati inflaciju povišenom. Predsjednik Feda u Kansasu Schmid, izjavio je da predstoji dug put ka smanjenju inflacije koja je frustrirajuće visoka. Također je potvrdio da vještačka inteligencija trenutno predstavlja najjači pokretač inflacije.

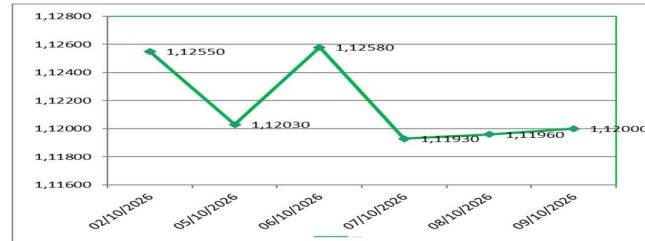
Generalna direktorica MMF-a Georgieva je izjavila da cijeni rad predsjedavajućeg Feda Warsha, jer je poslao signal da je stabilnost cijena prioritet Feda i da će Fed taj cilj slijediti djelima, a ne samo riječima. Predsjednik Trump je ponovo branio predsjedavajućeg Feda Warsha kako on nije kriv za povećanje kamatnih stopa jer on u FOMC-u „ipak ima samo jedan glas“.

Bivša ministrica finansija i predsjednica Feda Janet Yellen je kritikovala odnos predsjednika Trumpa prema američkim saveznicima i podržala uzvratne mjere protiv protekcionističkih politika. Istakla je da carine štete američkim interesima te pozvala Kanadu i druge zemlje da reaguju. Yellen je također pozvala na međunarodnu saradnju u rješavanju izazova koje Kina predstavlja za globalnu trgovinu, naglašavajući da zemlje moraju djelovati zajednički kako bi postigle uspjeh.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužnog sektora	SEP	58,7	58,8	56,5
2.	Kompozitni PMI	SEP	58,3	58,4	56,0
3.	ISM indeks uslužnog sektora	SEP	55,0	54,9	55,4
4.	Potrošačko raspoloženje prema Univerzitetu Michigan	OKT	47,6	46,3	48,1
5.	Saldo trgovinskog bilansa u mlrd. USD	AUG	-102,1	-105,6	-92,8

Grafikon 2: Kretanje kursa EUR/USD tokom protekle sedmice

USD je aprecioirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/USD smanjen sa nivoa od 1,1255 na nivo od 1,1200.

VELIKA BRITANIJA

Prinosi britanskih državnih obveznica na sedmičnom nivou povećani su za 7 baznih poena na kratkom i dužem dijelu krive prinosa, te za 9 baznih poena na srednjem dijelu. Tokom sedmice prinosi su se duž čitave krive naizmjenično kretali u oba pravca, da bi se u petak smanjili nakon izjave predsjednika Trumpa da do američkih međuizbora sljedećeg mjeseca neće biti novih napada na Iran, što je dovelo do nižih cijena energenata. FTSE 100 je porastao na sedmičnoj osnovi 0,86% na 10.552,05 poena. U četvrtak je indeks tokom dana dostigao najniži nivo u više od tri mjeseca.

Guverner BoE Bailey je izjavio da fiskalna politika mora biti kredibilna i usmjerena ka stabilnosti. Upozorio je da bi prinosi mogli dodatno porasti ukoliko tržišta posumnjaju u održivost javnih finansija. Naveo je da je prenošenje viših cijena energenata na inflaciju zasad prigušeno, ali da situacija postaje teža što duže visoke cijene potraju. Upozorio je i na nove izloženosti nastale brzim rastom finansiranja vezanog za vještačku inteligenciju.

Glavni ekonomista BoE Pill je izjavio da monetarna politika mora biti odlučno usmjerena na postojeće inflacijske pritiske. Članica MPC-a Mann je ocijenila da je inflacija postala ukorijenjena, te da tržište rada nije labavo, već statično. Izrazila je zabrinutost da će radnici pregovarati o platama početkom 2027. godine, kada BoE očekuje inflaciju znatno iznad 4%, što bi moglo zadržati inflaciju iznad cilja. Ukazala je i na mogućnost novog značajnog povećanja minimalne plate, koje bi firme mogle prenijeti na cijene. Naglasila je da BoE mora djelovati unaprijed, a ne sa zakašnjenjem. Ocijenila je da odlaganje povećanja kamatnih stopa dvostruko otežava vraćanje inflacije na cilj, te da se smjer politike uvijek može promijeniti ako se inflacija pokaže umjerenijom od očekivane. Članica MPC-a Greene je upozorila na značajan rizik od efekata drugog kruga inflacije. Navela je da bi ugovorena povećanja plata sljedeće godine mogla iznositi oko 3,50%, što je zabrinjava. Dodala je da je slabost tržišta rada dosad ublažavala uticaj energetske šoka, ali da se to mijenja kako se tržište rada stabilizuje. Ocijenila je i da je opasno pretpostaviti da će tržište obaviti posao centralne banke.

Prema pisanju Bloomberg, ministar finansija Healey je čelnicima najvećih banaka rekao da još nije odlučio o dodatnom oporezivanju bankarskog sektora u budžetu koji će biti predstavljen ovog mjeseca.

Agencija S&P potvrdila je dugoročni kreditni rejting Velike Britanije AA sa stabilnim izgledima.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za Veliku Britaniju

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Registracija novih vozila (G/G)	SEP	12,00%	13,70%
2.	S&P Global PMI kompozitni (finalno)	SEP	51,7	52,5
3.	S&P Global PMI uslužnog sektora (finalno)	SEP	51,7	52,5
4.	S&P Global PMI građevinskog sektora (finalno)	SEP	44,9	44,3
5.	RICS neto bilans cijena stambenih nekretnina	SEP	-30%	-28%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala prema EUR, pa je kurs EUR/GBP zabilježio smanjenje sa nivoa od 0,84982 na nivo od 0,84637. U odnosu na USD, GBP je blago deprecirala, pa je kurs GBP/USD smanjen sa nivoa od 1,3241 na nivo od 1,3234.

JAPAN

Prinosi japanskih državnih obveznica na sedmičnom nivou su se smanjili za 7 baznih poena na dužem dijelu krive i za 1 bazni poen na srednjem dijelu, dok su na kratkom dijelu ostali nepromijenjeni. Aukcija desetogodišnjih obveznica je imala veliku potražnju, a kuponska stopa povećana je na 3,10% s 2,70%, što je najviši nivo od 1996. godine. Aukcija tridesetogodišnjih obveznica zabilježila je solidnu potražnju.

Nikkei 225 je na sedmičnom nivou porastao 1,06% na 69.030,92 poena. Indeks je u ponedjeljak snažno porastao 2,40% zbog rasta dionica tehnoloških kompanija, prateći rast na američkim berzama. Tokom tog dana prvi put od jula premašio je 70.000 poena. U srijedu i četvrtak indeks je bilježio gubitke, a u petak je nadoknadio gubitke sa otvaranja i završio dan gotovo nepromijenjen.

Guverner BoJ Ueda je izjavio da će BoJ nastaviti povećavati referentnu kamatnu stopu i da će o vremenu i tempu povećanja odlučivati procjenjujući rizike. Ocijenio je da postoji rizik da temeljna inflacija premaši cilj od 2%. Zamjenik guvernera BoJ Uchida je ocijenio da vještačka inteligencija predstavlja veliki pozitivni šok tražnje, koji je izvršio pritisak na rast ekonomske aktivnosti i cijena. Prema njegovoj ocjeni, rast cijena dionica ublažio je finansijske uslove, dok je obimna emisija obveznica tehnoloških kompanija podigla dugoročne kamatne stope. Upozorio je na rizik tržišne korekcije ukoliko izostane očekivani rast dobiti kompanija od vještačke inteligencije. Članica Vijeća BoJ Sato, koja se na prethodnoj sjednici protivila povećanju, izjavila je da će o narednim povećanjima odlučiti nakon procjene kretanja lične potrošnje i dohotka. BoJ je u kvartalnom regionalnom izvještaju poboljšao ocjenu ekonomije za dvije od devet regija. U izvještaju se navodi da se poskupljenja zbog viših troškova sirovina šire na potrošačka dobra te da snažna tražnja vezana za AI podstiče domaću proizvodnju i kapitalna ulaganja. Prema pisanju Reutersa, BoJ bi ovog mjeseca mogao signalizirati da je temeljna inflacija približno dostigla cilj od 2%, ali su mnogi u centralnoj banci oprezni u pogledu povećanja stope u oktobru. Ekonomisti uglavnom očekuju da BoJ na sjednici koja se završava 30. oktobra zadrži referentnu kamatnu stopu nepromijenjenom.

Premijerka Takaichi je izjavila da će vlada primjereno kontrolisati godišnji obim izdavanja duga i da je spremna preispitati rashode i prihode ukoliko se tržišni uslovi, poput prinosa, neočekivano promijene. Izjavila je i da japanska ekonomija više nije u deflaciji i da joj nisu potrebne reflacijske politike monetarnog popuštanja i fiskalne ekspanzije. Vlada je usvojila prijedlog zakona kojim se porez na potrošnju za prehrambene proizvode od aprila smanjuje na 1% sa 8%, na period od dvije godine. Prema navodima u medijima, vlada razmatra donošenje dopunskog budžeta, što bi prema ocjeni analitičara moglo uticati na slabljenje JPY.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	S&P Global PMI kompozitni - finalno	SEP	52,3	53,5
2.	S&P Global PMI uslužnog sektora - finalno	SEP	51,3	52,5
3.	Indeks potrošačkog povjerenja	SEP	35,3	35,5
4.	Nominalne plate (G/G)	AUG	3,7%	4,3%
5.	Realne plate (G/G)	AUG	1,5%	2,0%
6.	Vodeći kompozitni indeks – preliminarno	AUG	118,0	117,6
7.	Saldo tekućeg računa platnog bilansa (u mlrd. JPY)	AUG	3.172,3	4.062,0
8.	Saldo trgovinskog bilansa - na osnovu platnog bilansa (u mlrd. JPY)	AUG	-715,2	-687,7
9.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	AUG	-3,6%	-3,6%
10.	Narudžbe mašinskih alata (G/G) – preliminarno	SEP	60,4%	64,7%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/JPY zabilježio smanjenje s nivoa od 177,66 na nivo od 177,34. U odnosu na USD, JPY je deprecirao i kurs USD/JPY je povećan s nivoa od 157,85 na nivo od 158,31.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju tržišta u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,11 USD (EUR 80,95).

Na početku sedmice cijena je smanjena. OPEC+ je u nedjelju dogovorio da zadrži nepromijenjene ciljeve proizvodnje za novembar, u skladu sa postojećim planom proizvodnje. Predsjednik iranskog parlamenta je izjavio da Teheran neće u potpunosti ponovo otvoriti Hormuški moreuz sve dok SAD ne ispune sedam uslova. Predsjednik Trump je potpisao izvršnu uredbu o ublažavanju ograničenja za dizel oslobođen poreza, predstavljajući to kao potez za smanjenje troškova goriva uoči međuiszboru u novembru.

U utorak se cijena nafte kretala u uskom rasponu. Iran je intenzivirao napade na tankere u Hormuškom moreuzu, što je povećalo neizvjesnost u vezi sa pomorskim transportom i tokovima plina.

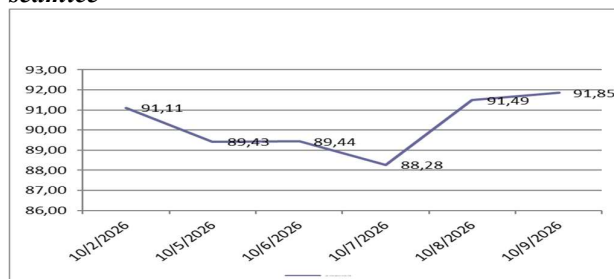
Sredinom sedmice je cijena nafte smanjena. "The Atlantic" je izvijestio da bi američki predsjednik Trump mogao narediti još jedan napad na Iran prije izbora na sredini mandata. Izvoz sirove nafte i naftnih derivata iz SAD je dostigao najviši nivo još od kraja maja, ali je povećani uvoz poništio te dobitke. Ipak, troškovi transporta američke nafte u Aziju tankerom veoma velikog kapaciteta su porasli na rekordnih 77 miliona USD, čime su značajno povećani troškovi u lancu snabdijevanja.

U četvrtak je cijena nafte povećana zbog informacija da SAD planira izvrši veliki napad na Iran i to prije izbora početkom novembra.

U petak je cijena ovog energenta zabilježila blago povećanje. Predsjednik Trump izjavio je da su se Kijev i Moskva dogovorili o „energetskom primirju”, nakon što je zatražio od Ukrajine da prestane s napadima na ruske rafinerije. Predsjednik Zelenski je izjavio da podržava primirje, ali da isto mora učiniti i Kremlj.

Cijena jednog barela nafte na kraju sedmice je iznosila 91,85 USD (EUR 82,01), a što predstavlja povećanje od 0,81% na sedmičnom nivou.

Grafikon 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Cijena jedne fine unce zlata je na otvaranju tržišta u ponedjeljak iznosila 4.141,19 USD (EUR 3.679,42).

Na početku sedmice je cijena ovog plemenitog metala blago smanjena.

U utorak je cijena zlata blago povećana. Pad cijena nafte i oporavak tržišta obveznica ublažili su zabrinutost zbog inflacije i smanjili pritisak na putanju kamatnih stopa Feda. Centralni bankari koji su se okupili u Italiji su naglasili stratešku ulogu zlata u diverzifikaciji rezervi, pri čemu je zamjenik generalnog direktora za tržišta pri Banci Italije istakao da fizička priroda zlata smanjuje izloženost riziku od sankcija.

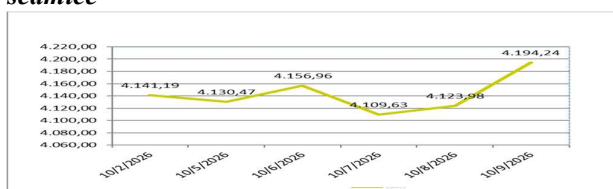
Sredinom sedmice je zabilježeno smanjenje cijene. Narodna banka Kine je u septembru svojim rezervama dodala 740.000 unci zlata, čime je obilježen dvadeset treći uzastopni mjesec akumulacije.

U četvrtak je cijena zlata blago povećana. Cijena zlata je bila na putu ka trećem uzastopnom sedmičnom padu, nakon što je objavljeno da Bijela kuća razmatra opcije za napad na Iran. Vrijednost ovog metala opala je za otprilike jednu petinu od početka sukoba između SAD i Irana krajem februara, pri čemu rast realnih kamatnih stopa povećava oportunitetni trošak držanja zlata koje ne donosi prinos. Berzanski fondovi su svojim zalihama dodali 120.300 unci zlata, što predstavlja četvrti uzastopni dan priliva, čime su ukupne zalihe zlata u ETF-ovima dostigle 101,2 miliona unci, što je najviši nivo od augusta 2022. godine. Guverner Centralne banke Poljske Glapiński je izjavio da su rezerve u zlatu porasle na 673 tone, uz nerealizovanu dobit od 147 milijardi zlota, te je ponovo potvrdio cilj povećanja zaliha na 700 tona, navodeći kao razlog neizvjesnog vremena.

Na kraju sedmice cijena ovog plemenitog metala je zabilježila povećanje. Rast je podržan kombinacijom nižih cijena nafte, slabijeg USD i snažne aukcije 30-godišnjih američkih državnih obveznica u četvrtak, koja je privukla solidnu potražnju i pomogla da se prinosi dugoročnih obveznica vrata s najviših nivoa u više od dvije decenije.

Cijena jedne fine unce zlata je na kraju sedmice iznosila 4.194,24 USD (EUR 3.744,86), što predstavlja povećanje od 1,28% na sedmičnom nivou.

Grafikon 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.